

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:	
Pe un an	50 Lei		Pentru publicațiuni oficioase, concursuri edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 60 Lei, până la 200 de cuvinte 90 Lei, de aci în sus 120 Lei.	
Pe jumătate de an	25 „			
Pe un pătrar de an	12 1/2 „			
Un număr	1 Leu.			
Pentru străinătate pe un an	80 Lei.			

„Ștergeți răutățile din sufletele voastre.”

(Is. 1, 16).

Dela pictorul rus Veresciagin a rămas un foarte semnificativ tablou, înfățișând o piramidă de crani omenesti, pe care scormoneau după hrană corbii ceriului. Iată apoteoza războiului!

Cine va ști să ne înfățișeze apoteoza răutăților din lume? Atât de multe sunt răutățile dintre oameni, în cât disparentele fapte bune ce se ivesc ici-colea, sunt așa de mici, ca și furnicele ce mișună prin pajștea deasă, pe când cele dintâiu sunt mai înalte ca piramidele egiptene dela Gizeh.

Invidia, ura, clevetirile, gurile spurcate, minciunile îmbucșesc aerul dătător de viață și împiedecă realizarea împărăției lui Dumnezeu pe pământ, otrăvesc sufletele, fac unii altora nesuferită viață dată tuturor de Dumnezeu. Sunt dușmăni între neamuri, vecini, cări țin o viață întreagă, ba uneori trec și din tată în fiu, ca o moștenire blăstămată, ce roade și cea din urmă schinteie de dragoste din pieptul omenesc, pe când apost. Pavel a zis: „Soarele să nu apună întru mânia ta” (Efez, 4, 26) „iar de vă mușcați și vă mâncați unul pe altul, căutați să nu vă nimiciți unul pe altul” (Gal. 5, 15).

Pe unii îi roade lăcomia, pe alții trufia, mulți pozează pe fariseul urât de Domnul Christos și oameni; rar sunt aceia, cari ca vameșul își bat pieptul zicând, „Dumnezeule milostiv fi mie păcătosului”, dar și mai rari sunt aceia, cari s'ar putea asemăna cu Zacheu, în casa căruia întrase Domnul Christos.

Căsătoriile fericite sunt rare, respectul, ce știau da vechii Spartani bătrânilor, la noi nu e cunoscut; copii se nasc tot mai puțin în urma conviețuirilor „sălbatică”, cum bine le-au numit Ungurii.

Tălhariile, hoțiile se țin lanț; adevărate vămuri de bejenie. Procesele fără număr — afară de timpul pierdut — despoaie gurile multora și de cea din urmă fărîmătură de pâne. Răcind iubirea dintre oameni, locul ei l-a cuprins cel mai cumplit întunerec, în care diavolul se desmiardă în voie.

Faptele lumii de azi ne arată întunerecul din suflete. „Depărtați dela voi toată răutatea” (Efez. 4, 31), și eșiți întru întâmpinarea Domnului cu steagul alb al nevinovăției; faptele vieții voastre fie luminoase ca aurora dimineții unei zile senine de vară; iertați unul altuia pașiți siguri pe cărarea vieții; îmblânziți-vă năcazurile rele; înarmați-vă numai contra fiarelor sălbatică dar nu vărsați sângele aproapelui vostru. Mâncați-vă pânea agonisită cu sudoare, dar nu râvniți la avutul vecinului vostru. Drumul lung și străbate mai ușor cel fără povară, așa dar și la capătul vieții mai ușor va fi acelaia, care liber de sarcina răutăților, căci numai „cei curați cu inima vor vedea pe Dumnezeu” (Mat. 5, 8) „Intrați prin poarta cea strâmtă și îngustă, care duce la viață” și încunjurați pe cea „largă și lată, care duce la pierzare” (Mat. 7, 13).

Impărăția întunerecului geme de făcătorii de rele și de hulitorii de Dumnezeu, căci El „nimănui n'a poruncit să lucreze fărădelegi, și nimărui nu a dat slobozenie să păcătuiască”. (Sirach, 15, 19). Iată pustia nemărginită și grea de învins a atâtor răutăți din lume. Iată de ce și Mântuitorul a zis: „Secoxișul este mare, iar lucrători sunt pușini”, „Vă trimit ca miei în mijlocul lupilor”. (Luca, 10, 23).

N. V.

Lupta bisericii ortodoxe române contra sectelor.

În vremurile când țara noastră era mică, nu prea era neliniștită de sectele, care astăzi bântuie poporul nostru românesc. Din clipa ce neamul nostru a intrat în hotarele sale firești, acestea se înmulțesc, văzând cu ochii. Faptul acesta a deșteptat atențiunea conducătorilor politici și mai cu seamă a celor duhovnicești, și de aceea au luat cu toții diferite măsuri. Pe deo parte au înființat o catedră de „misiuni“ (noi am fi numit-o de *combaterea sectelor*, deoarece denumirea de „misiuni“ nu corespunde adevărului), la Facultatea noastră de teologie din București. Nu cunosc programul acestor cursuri, pe care le face d-l *Vasile Ispit*, începându-le nu de mult. Dar o întrebare se ridică înaintea noastră cu îndrăzneală: de ce s'a pus numai la Facultatea de teologie o asemenea catedră? Oare sectele bântuie numai la orașe? Este o datorie a celor ce conduc viața bisericească, ca să se gândească, dacă nu este bine ca această catedră să se înființeze și la fiecare din seminariile existente, pentru că, dacă este vorba de dezvoltarea acestor secte, apoi ele se întind tot cu aceeași repeziciune atât prin târguri, pe la margini, cât și pe la sate, dacă nu cu mai multă grabă pe la sate, unde mintea omului este mai simplă și mai ușor de convins. Singurul seminar, unde se predă acest obiect, este seminarul teologic din Chișinău, și adăugăm, nu știu până când. Nu toți seminaristii pot urma cursurile teologice din București și afară de aceasta, chiar și fără de un curs anumit, nu există literatura specială, pe care ar putea-o citi cel ce ar dori aceasta. În Bulgaria lipsa aceasta s'a văzut și Sf. Sinod a căutat să o completeze, punând acest obiect și la tânărul seminar din Plovdiv (Filipopoli), unde este profesor chiar alcătuitorul cărții despre care vom vorbi mai jos. În Serbia, chestia sectelor s'a dezlegat prin interzicerea prin lege a întinderii oricărei secte. Este de discutat, dacă această hotărâre este bună sau rea.

O a doua măsură, pe care au luat-o conducătorii noștri, este aceea de a înființa prin buget posturi de misionari, cari să cutreere țara dela un capăt al ei până la altul, pentru a stârpi această boală foarte molipsitoare. Dar aceste posturi înființate pe hârtie nu au nici până astăzi doritori. Și acum s'ar ivi acești oameni, dacă nu sunt pregătiți? Unde au învățat ei lucrul acesta vrednic de toată atențiunea și iscusința a prea puținor oameni? La noi s'a discutat o chestiune cu totul lăaturalnică de cât aceea, care trebuia să fie ajutată și să fie pe deplin luminată: dacă persoana profesorului trebuie să fie

sau nu îmbrăcată în haina preotească. Și aceasta este o nouă chestiune și nu știu, dacă partizanii hainei preotești pot birui, aplicând chestiunea la vremea în care trăim. Totdeauna bisericile, cari au pus chestiunea în acest chip și pe un astfel de teren, au greșit drumul. Definițiunea bisericii este limpede: ea este adunarea tuturor celor cari cred în învățătura lui Iisus Christos. Și dacă cercetăm munca cărturărească din țările ortodoxe pe terenul teologiei ortodoxe, numărul celor îmbrăcați în haina sacerdotală întrece pe acela al celor îmbrăcați într'ânsă. O asemenea teorie este susținută astăzi numai din interese personale de castă. Interesele bisericii sunt altele și lumea vede lucrurile anume ca noi.

Prin urmare, chestiunea care o punem aici este următoarea: ca să existe posturi de misionari, trebuie să avem literatură trebuitoare. Cum trimetem pe acești ostași la luptă așa de grea fără armele necesare? Cum lăsăm pe plugar fără unelte de muncă? Nici un domeniu teologic nu este așa de sărac ca cel privitor la secte și combaterea lor. La noi, nici seminaristul, nici teologul, nu cunosc nici măcar în ce constă esența fiecărei secte. Cum ar putea ști el chipul cel iscusit de combatere al lor?

În vara anului 1922, când plecam din gara Sofia spre Varna, am avut prilejul să discut cu un adventist, anume însărcinat de comunitatea sa să călătorească în tren și să vândă Biblii, discutând și răspândindu-și ideile sale printre cititorii și țărani, cari mergeau la casele lor. Imediat autoritățile căilor ferate l-au îndepărtat. În țara noastră totul este tolerat, dar nici măcar nu avem putința să ne apărăm credința noastră strămoșească. Primele lucrări contra adventismului au apărut la noi, care au ca temelie literatura rusă pe, care au putut să o citească numai rarii studenți ai Academiei spirituale ruse. Una din aceste cărți este cartea P. C. Părinte Constantin Nazarie, care a născut și altele la fel, cum este și a Pr. Dimitrie Georgescu din București. Nu avem până astăzi un curs complet, sau un manual pentru a putea fi citit de toți teologii noștri din România întregită. Această carte ar putea fi o bună călăuză pentru toți cei însărcinați cu o astfel de lucrare grea.

Aici, în Chișinău, prin hărnicia și priceperea unui pumn de oameni bisericești, s'a înființat de un an de zile o „Asociație“ de tipărituri fie originale, fie traduse din limba rusă, care să dea literaturii teologice și istorice tot ceea ce ne lipsește și care ar forma o completare fericită. Prima carte a fost lucrarea d-lui Șt. Ciobanu, intitulată: „*Cultura românească în Basarabia sub stăpânirea rusească*“, care a adus un material necunoscut pentru literatura noastră românească în legătură cu neamul nostru, care a purtat pe

sufletul lui apăsarea unui jug străin. A doua carte este „*Sase cuvântări despre natură*“ ale arhiepiscopului Inochentie de Odesa și Herson, traduse de fostul episcop de Huși, Nicodim, scoase în ediția doua, din care Asociația nu mai are de cât foarte puține exemple. A treia lucrare, pe care am pus-o sub tipar, este marea operă de peste 500 pagini a lui M. A. Calnov, intitulată: „*Combaterea învățăturilor mincinoase ale sectanților raționaliști ruși*“. Lucrarea aceasta a fost alcătuită de autor și scoasă în a doua ediție la Odesa, fiind socotită ca una din cele mai bune lucrări prin metoda și limba de expunere a tuturor chestiunilor în legătură cu sectele. Ea s'a impus îndeosebi după anul 1905, după revoluția rusă, care prin legile sale de atunci a admis toleranța față de confesiuni, lucru care a adus îndrăzneală în taberele sectanților și ei s'au pus pe lucru. Activitatea lor nu s'a rezumat numai în deschidere de localuri de rugăciuni, ci au scos la lumină și o mulțime de colecțiuni cu cântece, pe cari le cântă adepții acestor secte. Lucrul se repetă exact și la noi. De aceea socotim, că facem un lucru bun și folositor dacă punem sub tipar o așa de însemnată lucrare. Ea cuprinde lămurirea a 24 de chestiuni: *Despre sf. Tradiție; biserica lui Christos; preoția cea adevărată din biserica lui Christos; închinarea și chemarea în rugăciunile noastre a Sf. Ingeri și a celor plăcuși lui Dumnezeu; venerarea sf. moaște; chemarea sf. Fecioare Maria; rugăciunea pentru cei morți; grația lui Dumnezeu cea mântuitoare; sf. botez; ungearea cu sf. mir; sf. împărtășire; pocăința și mărturisirea; sfințirea sf. mir; despre trebuința închinării externe a lui Dumnezeu sau a rânduelilor și simbolurilor creștine; sf. cruce și semnul crucii; sf. posturi ale bisericii creștine; despre schimbarea prăznuirii Sămbetei cu Duminica; despre sufletul omenesc, firea lui spirituală și despre starea lui conștientă după moartea omului; despre a doua venire a lui Christos, sfârșitul lumii și judecata obștească; și despre noua viață a celor drești și a păcătoșilor; despre jărământul făcut în numele Domnului și despre îngăduirea războiului și împotrivirea celui rău.* Acestea sunt capitolele cuprinse în această carte, care va forma dicționarul de texte așezate la locul cuvenit și așa fel, încât fiecare le va afla repede și cu lămurirea dată. Toată lucrarea este tradusă. Acum avem sub tipar primele chestiuni, căci se va publica în broșuri (cu paginația în continuare pentru acele exemplare, cari vor forma volum întreg). Tipărirea lor în broșuri se face pentru a fi mai ușor la cumpărat și pentru a ne ajuta cu ceace vom putea prinde din vânzarea primelor cărți la scoaterea de sub tipar a celorlalte. Aceste măsuri pline de grijă le luăm, fiindcă în împrejurările de astăzi este în adevăr o mare îndrăzneală să mai tipărești ceva.

Socotim, că seminariile teologice, facultățile de teologie, preoții, monahii și ierarhii bisericești noastre ne vor da de știre asupra numărului de exemplare cari le vor face trebuință, atât pentru bibliotecă, cât și pentru trebuințele lor personale. Alături de tipărirea Institutului biblic, munca noastră nu se va risipi fără rost în biserica noastră. Cel ce scrie aceste rânduri socotește, că este chiar o datorie, ca fiecare margine cu noile ei cunoștințe de limbi să aducă acest prinos pentru ajutare la marea operă românească. Exploatarea cunoștințelor fiilor neamului românesc din noile provincii este o datorie, cu care fiecare este însărcinat. Credem, că ne împlinim această datorie, scoțând dintr'o limbă puțin cunoscută toate comorile trebuitoare teologiei românești.

Șt. Berechet.

„(Bis. ort. Rom.“)

Gramatica română a lui Gheorghe Lazăr, 1821 și Gramatica românească de Ion Eliade Rădulescu, București 1828.

Continuare la articolul Gramatica română a lui Gheorghe Lazăr, 1821, din nr. 19.

Ion Eliad Rădulescu a fost o natură enciclopedică. Nimic din ceea ce constituie începutul unei mișcări literare și științifice, n'a rămas străin activității sale. Când percurgem lista nesfârșită a operilor sale, rămânem surprinși, nu atât de varietatea preocupărilor, cât mai ales de împreunarea rară a materiilor celor mai diverze.

În cariera-i îndelungată de peste o jumătate de secol, silit fiind a întâmpina nevoile cele mai urgente ale instrucțiunii unei generații întregi, el ne apare succesiv ca dascăl, ca poet, ca traducător, ca publicist, ca critic, ca filolog, ca cugetător, ca organizator de instituții culturale, pentru a nu mai vorbi de rolul său ca bărbat de stat și ca revoluționar.

De aci caracterul multiform al publicațiilor sale, cari încep cu cărțile didactice cele mai elementare, de la abecedare și aritmetici, spre a se ridica la cele mai înalte concepțiuni poetice și filosofice, la Lamartine și lord Byron, la Dante și la Biblicele sfinte.

Afară de această fisionomie proteică a activității lui Eliad, el însuși ne apare sub aspect cu totul deosebit în cele două epoci caracteristice ale vieții sale.⁵²⁾

Un interval de peste o jumătate de secol desparte încercarea gramaticală a lui Văcărescu

⁵²⁾ Lazăr Săineanu „Istoria filologiei române“, Bucur. ediția II, 1895, pg. 141—144 și idem „Ioan Eliad Rădulescu ca gramatic și filolog“, Bucur. 1892, pg. 73—77.

(1787 Viena și Râmnic) de cea a lui Golescu (din 1848 București). Intre ele apare la 1824 opera lui Eliade: „a cărei prefață conține vederea cele mai solide, ce s'au emis până atunci, despre cultura și perfecțiunea limbei române. Față de această lucrare sistematică opera vornicului Golescu ni se prezintă ca un fel de anahronism.

„Cartea lui Golescu constituie un adevărat regres în raport cu gramatica lui Eliad, care a știut să dea o excelentă soluțiune importanței chestiunii a neologismelor științifici.“⁵³⁾

În învățământul secundar azi, la noi, privitor la istoria literaturii, mai toate școlile se folosesc de cartea dlui prof. Gh. Adamescu. În prima ediție a acestei cărți despre: „Activitatea literară a lui Eliad, (scrie că) privită în întregul ei, este de o foarte mare importanță pentru istoria noastră culturală, și fără să o cunoaștem, ar fi peste putință să înțelegem o mare parte a acestei istorii... Eliad desfășură o activitate prodigioasă. Cu natura lui vie și entuziastă, cu spiritul pătrunzător, stilul plăcut și presărat cu ironii fine, el câștigă mulți amici și partizani, determină o adevărată mișcare literară și de aceea i-se dăte numele de „părinte al literaturii române“...

Activitatea lui în privința limbei se poate împărți în două epoce: înainte de 1840 și după 1840.

În prima epocă studiaza limba fără nici o idee preconcepțută și în „Gramatica“ dela 1828 pune bazele sistemului său, care era foarte rațională, dar pe care, din nenorocire, n'a urmat-o totdeauna. În această gramatică face reforma alfabetului vechi, eliminând o sumă de semne netrebuincioase, precum și accentele.

În prefață, ca să justifice schimbările, zice, că nu trebuie să fim sclavii obiceiului, ci să primim ideile nouă, dacă sunt întemeiate.

În privința ortografiei pune bază aceste principii: 1) cea mai bună ortografie e cea care are regulile mai puține, 2) să scriem cum pronunțăm, pentru că scriem pentru cei ce trăiesc, iar nu pentru cei morți.

Relativ la termenii tehnici, e de părere, că trebuie să-i luăm din limbile moderne și să-i potrivim cu limba noastră, iar nu să ne încercăm a forma cuvinte din însuși materialul nostru.“⁵⁴⁾

Tot profesorul Adamescu, într'un alt manual didactic, edat cu opt ani mai târziu și redactat așa după cum adevărată cerea programa oficială, (cel din 1894 încă era alcătuit după normativul oficial) spune, că:

„Gramatica lui Eliade... este o lucrare de o mare importanță. În primul rând, el refor-

mează alfabetul cirilic, înlăturând semnele netrebuincioase, care îngreunau scrierea, precum și accentele și spiritele, care se luase prin imitație din scrierea grecească.

„Prefața începe pe un ton glumeț, pentru ca se facă lucrarea lui atrăgătoare, și pe urmă trece la examinarea foarte serioasă a chestiunilor ce-și propune a trata.

Chestiunea principală ce tractează este a ortografiei. În privința aceasta pune ca bază două principii: a) cea mai bună ortografie este aceea, care are regulile mai puține; b) să scriem cum pronunțăm, căci scriem pentru cei ce trăiesc, iar nu pentru cei morți“. (*principiul fonetismului*).

(Urmează).

In chestia salarizării preoților.

Într'una din ședințele Sinodului eparhial dela Cluj, d. Alexandru Lăpedatu, ministrul Cultelor, a făcut în chestiunea salarizării preoților o serie de declarații, din cari credem a fi potrivit să reținem următoarele părți:

„Salarizarea preoțimei noastre este grija de ordin principal a preocupărilor mele, de când am onoare să dețin atribuțiile de ministru al Cultelor. Ceea ce s'a făcut până acum în această chestiune este o adevărată anomalie. S'au făcut patru bugete de când țara este întregită, dar chestiunii acesteia nu i s'a dat soluția corespunzătoare. Situația de astăzi este dăunătoare și bisericii și statului. Dela început mi-am dat seama, că nu ridicarea salariilor preoților este cea pentru o soluție fericită. Problema este mult mai grea și mai complicată. Preotul scos dintre ceilalți salariați ai statului. El nu trebuie considerat ca funcționar al statului, care primește un anumit salariu, ci să fie subvenționat din partea statului, ca să poată duce un traiu mai cinstit și mai onorabil. Iar aceasta nu se poate obține prin sporirea salariului cu 200—300 lei. Când am venit la departamentul Cultelor, era aproape de sfârșitul anului. Prin urmare, pentru moment nu se putea deslega chestiunea la repezeală, pentru ca să prezinte condițiile unei soluții echitabile. A urmat deci, ca în anul următor, adevărat în anul curent, să inițiez și să desăvârșesc noua lucrare pe baze solide, cu un aranjament echitabil pentru întreaga preoțime.

În acest scop se impunea o revizuire radicală a venitelor preoțimei de toate categoriile. Statul a expropriat anumite averi dela unele biserici. Alte biserici în schimb au primit proprietăți. Unele sunt pe cale de a primi. Era deci necesară o constatare precisă.

Am examinat chestiunea salarizării cu arhierii și cu alți oameni competenți. Am instituit o comisie specială pentru această problemă.

⁵³⁾ *Idem*, *ibidem* pg. 104 și 108.

⁵⁴⁾ Gh. Adamescu *Noțiuni de istoria limbei și literaturii românești*, Bucur. 1894, pg: 219, 223—224.

Am alcătuit formulare pentru conscrierea tuturor venitelor bisericilor și ale preoțimei, cu destinațiile acestor venituri, ținând seamă de toate laturile acestei chestiuni. Formularele au fost supuse opiniei Consistorului din Cluj, Sibiu și acestea au constatat, că este o lucrare bună și serioasă.

S'a pus întrebarea: cine va face conscrierea? O va face o comisie locală, în care va figura preotul, un reprezentant al statului și o a treia persoană. Accentuez că nu este vorba de conscrierea venitelor stolare. Acestea nu contează.

Atențiunea principală se dă venitelor din proprietate. Prin reforma agrară unii preoți au primit sesiuni canonice până la 32 jug., alții însă, unde nu era posibilitate, cum sunt de pildă preoții din munți, n'au primit nici un jugăr. Nu se poate da deci un sălar egal și deopotrivă tuturor preoților. Iar pentru ca să am garanța, că conscrierea venitelor este exactă, este nevoie și de controlul statului. Aș fi bucurat să se facă numai prin organele bisericești. Nu trag la îndoială corectitatea acestora. Trebuie să aveți însă în vedere, că am de a face nu numai cu biserica noastră, ci și cu alte biserici. Și astfel trebuie să am deschisă calea controlului. Din acest motiv trebuie să asociez la organele bisericești și organele statului. Și pentru ca această conscriere să se facă cu rezultat, voi invita Consistoarele, ca să solicite toată bunăvoința și interesul preoțimei.

Pentru ca această lucrare să se săvârșească fără amânare, voi recurge la măsură coercitivă. Formularele sunt gata. În timpul cel mai scurt se vor distribui. Și este în interesul bisericești, ca noua soluție să intre în bugetul anului ce vine. Voi lega deci răspunderea de fiecare personal. Cine nu trimite formularele completate în curs de două luni, până la termenul ce se va fixa, nu va beneficia de noua retribuție.

În temeiul conscrierilor se vor fixa normele de salarizare. Și la aceasta voi consulta pe toți arhierii și oamenii competenți, cum am făcut și până aci în toate chestiunile bisericești. Nu este nici un arhieriu, care să poată spune, că nu a fost consultat de mine în chestiunile de natură bisericească. Sper, că pe calea aceasta vom isbuti să înlăturăm diferențele și să punem pe toți preoții pe picior de egalitate. Și sper, că prin lucrarea aceasta, care trebuie să intre terminată în bugetul anului ce vine, se va deslega salarizarea preoțimei spre mulțumirea acesteia.

Iar pe calea aceasta se va ajunge și la repararea altei situații de trecut. Biserica noastră este astăzi dominantă, biserica statului, ea nu poate fi lăsată în inferioritate față de celelalte biserici. Voi ține seamă și de proporționali-

tatea credincioșilor diferitelor biserici, creând astfel un raport de echitate între acestea.

Lucrarea nu va fi perfectă pentru că vremile în, cari trăim, nu sunt încă vremuri absolute normale. Ea este însă o lucrare serioasă, cu intenții de dreptate și echitate și va servi de bază solidă la soluțiile ce le va reclama viitorul.

NOUL SPOR LA SALARIILE PREOȚEȘTI.

Ministerul Cultelor și Artelor a comunicat Consistorului nostru diecezan, că la unele categorii de preoți s'au rectificat erorile făcute cu ocaziunea sporului acordat în a. 1923 (după „curba Lalescu“).

Tot odată a comunicat și aceea, că începând cu 1. Ianuarie 1923, tuturor preoților s'a acordat un nou spor de 35%, care se socotește la sporul din a. 1923, făcându-se o rotunzire în minus din 5 în 5 Lei. Bine înțeles, dacă la sporul din a. 1923 s'a făcut rectificare, acest nou spor de 35% se socotește la suma sporului rectificat.

Aceste sporuri noi, adică atât diferența dintre sporul vechiu și cel rectificat, cât și sporul de 35%, se vor plăti retroactiv, cu începere de la 1. Ianuarie a. c. conform., acestui tablou:

Categoria preoților	Indemnitatea de scumpete lunară	Sporul din a. 1923	Rectificare	35% spor. nou pe a. 1924	Totalul sporurilor
Preoții cu studii teologice ordinare:					
cu 4 gradații	750	400	75	165	640
„ 3 „	500	400	—	140	540
„ 2 „	750	300	125	145	570
„ 1 „	500	300	75	130	505
fără	750	350	25	130	505
„ 3 „	500	350	25	130	505
„ 2 „	750	475	—	165	640
„ 1 „	500	475	—	165	640
fără	750	400	—	140	540
500	400	—	140	540	
Preoții cu studii extraordinare:					
cu 4 gradații	—	200	75	95	370
„ 3 „	—	200	100	105	405
„ 2 „	—	175	100	95	370
„ 1 „	—	150	100	85	335
fără	—	100	150	85	335
Capelanii:					
cu 4 gradații	—	350	—	120	470
„ 3 „	—	225	75	105	405
„ 2 „	—	225	100	110	435
„ 1 „	—	200	100	105	405
fără	—	150	125	95	370

Ș T I R I

Personale. P. S. Sa Episcopul nostru diecezan Iosif a plecat Miercuri (15/28 l. c.) la București, unde va rămâne până la sfârșitul săptămânii viitoare.

Aviz. Delegații bănățeni din graniță, cari participă la congresul *Societății Ortodoxe* din 7 și Iunie dela Craiova, primesc prin poștă legitimațiile de reducere 75% pe C. F. R. dela părintele Coriolan I. Buracu din Mehadia.

Plecarea delegaților va fi Sâmbătă la 7 Iunie, cu trenul personal de dimineață.

Preoțimea întrunită la congres va avea și o sedință comună.

Congresul promite a fi de astă dată de o importanță deosebită!

Lămuriri detaliate dă păr. C. I. Buracu din Mehadia.

† **Nicolae Popovici**, elev în a. I al Institutului nostru teologic diecezan, după grele și îndelungate suferințe, a răposat în spitalul din Logoj, în ziua de 14/27 Maiu a. c., în etate de 19 ani. Rămășițele lui pamântești au fost transportate, spre vecinică odihnă, la Rudăria comuna sa natală.

Il deplâng nemângăiații săi părinți, cari nădăjduiau să le fie ajutor și razim la bătrânețe.

Odihnească în pace!

† **Sofronie Andrițoi**, harnicul învățator din Călnic, a încetat din viață Sâmbătă, în 10. Maiu a. c., în etate de 54 ani.

Răposatul a fost unul dintre fruntașii învățătorilor noștri confesionali de pe vremuri. Școala românească pierde într'ânsul pe unul dintre cei mai buni apostoli ai săi.

Odihnească în pace!

Comemorarea centenarului lui Avram Iancu. Asociațiunea noastră pentru literatura română și cultura poporului român va aniversa în vara aceasta 100 ani dela nașterea eroului național Avram Iancu.

Cu acest prilej se vor organiza mari sărbări la Cluj și în Munții Apuseni, patria lui Iancu. Sărbările sunt proiectate pentru zilele de 15/28 August—19 Aug. (1 Septembrie a. c.

În 27 August se va pune piatra fundamentală la monumentul plănuț la Cluj.

În 28 August se va inaugura muzeul anilor 1848—49 și casa națională Avram Iancu în Vidra (Munții Apuseni).

În 29 și 30 August se va ținea adunarea generală a „Asociațiunei” noastre în Cămpeni.

În 31 August se va oficia un parastas la mormântul lui Avram Iancu, în Tebea, sub gorunul lui Horia.

În 1 Septembrie va fi desvălirea troiței Iancu pe muntele Găina.

Sf. Sinod este convocat în sesiunea de primăvară pe ziua de 5/18 Iunie a. c.

Pentru muzeul diecezan. Parohul Petru Belu din Zorlenț-mic a donat pe seama Muzeului diecezan:

1. „Cazanii”, tipărită în 1788 în Râmnic, de tipograful preotul Mihail Atanasie Popovici, în timpul domniei a doua a Lui Grigorie Ghica, cu binecuvântarea metropolitului Neofit și cu cheltuiala Episcopului Clement al Râmnicului.

2. „Cronica Românilor etc.” de George Șincai de Șinca, tom. I;

3. Singhelia dată de episcopul din Vârșet Maxim Manuiloviciu în 12 Septembrie 1829 preotului Petru Belovici din Vrâniuț (în limba sârbească), strămoșul preotului Petru Belu;

4. Singhelia dată de episcopul din Vârșet Ștefan Popovici în Februarie 1846 preotului Mihail Belovici** din

***) Semnul sârbizării numelui preoților.

Vrâniuț (în limba română), moșul preotului Petru Belu.

5. Fotografia lui Alexandru Gavra.

6. Norma veniturilor epitrahilului, și împărțirii în clase a parohienilor.

Și pe această cale aducem mulțumirile noastre părintelui Petru Belu pentru donațiunea de mai sus, care sperăm, că va afla ecou și la ceilalți frați în Christos, ca astfel în curând să putem vedea strălucind în toată splendoarea sa micuțul nostru Muzeu diecezan.

Sesiunea actuală a Corpurilor legislative s'a prelungit prin decret regal până la 7/20 Iunie a. c.

Taxe prea mari. Ministrul de Interne a fost informat, că parte din secretarii comunali din Transilvania încasează pentru diferite taxe, sume 4—5 ori mai mari de cât cele legale, invocând, la protestul contribuabilului, că acest lucru le este impus prin legile cari se fac de autoritățile din vechiul regat, căutând prin acest sistem să samene ura și neîncrederea cetățenilor din acel teritoriu, față de legile statului. Față de aceasta Ministerul de Interne a făcut cunoscut prefectilor din Transilvania, ordonând să cerceteze în toate comunele și acolo unde vor găsi, că s'au încasat dări ilegale, să ia imediat măsurile dicțate de împrejurări, aplicând rigorile statutului funcționarilor publici.

Cărciumile și repausul duminical. Ministrul de Interne, fiind înștiințat, că unele organe administrative din comunele rurale autorizează pe cărciumari să ție deschis și Duminicile, a făcut cunoscut tuturor prefectilor, că o asemenea situație contribuie la întinderea alcoolismului, care face ravagii mai ales în populația rurală și slăbește și sentimentul religios.

Pe de altă parte, propapanda ideilor subversive poate câștiga teren. În consecință, prefecturile vor lua măsuri, să se respecte orele de închiderea cărciumilor și să aplice cu strictete legea repausului duminical. („Universul“).

Trei sute de mii exilați în Rusia. În urma numeroaselor deportări decretate de soviete în ultimul timp în Siberia, locuitorii din provinciile de la nord au protestat, spunând, că n'au cu ce hrăni pe cei 300 mii de exilați politici.

Marele incendiu dela pirotehnia armatei.

Miercuri, la orele 11 a. m., a izbucnit un violent incendiu la pirotehnia armatei dela Cotroceni, unde se aflau depozitate mari cantități de munițiuni pentru infanterie și artilerie.

Deși dintru început s'au luat toate măsurile, localizarea focului — în urma lipsei de apă și a deselor explozii a cartușelor pentru infanterie — nu s'a putut face. Astfel incendiul s'a lățit și asupra apartamentului, în care se aflau proiectilele pentru artilerie. Începând dela ora 3 p. m. până noaptea târziu au avut loc mai multe explozii groaznice, în cât aveai impresia, că te găsești la front în timpul unui bombardament violent.

Panica între locuitorii capitalei a fost mare. Locuitorii de prin satele din apropierea pirotehniei au trecut printr'o adevărată groază. Sătenii fugeau zăpăciți pe câmp, lăsându-și averea pradă dezastrului. Schijele de obuze sburau în toate direcțiile, căzând pe case, în grădini și pe străzile din apropiere, periclitând viața locuitorilor. Pe o rază mare locuitorii capitalei au fost evacuați.

Din cauza presiunii aerului, pe o întindere mare, casele au rămas fără geamuri. Chiar și pe Calea Victoriei s'au spart geamuri și vitrine. Sunt numeroase case cu zidurile crăpate, cele din apropiere au acoperișurile distruse, iar altele sunt complect dărâmate.

Palatul regal dela Cotroceni încă a suferit. Detunăturile au spart geamurile; o parte a tavanului s'a prăbușit. Schijele au ajuns până aci. Familia regală a fost nevoită să părăsească palatul. Chiar și M. Sa Regele a scăpat ca prin minune. O clipă după plecarea Soveranului în spre centru, câteva obuze au căzut, explodând în această regiune.

Sunt numeroși morți și răniți. Numărul victimelor încă n'a putut fi stabilit.

Pagubele sunt incalculabile. Au ars 29 magazini de munițiuni de infanterie, 20 magazini de proiectile de artilerie și 22 magazini de pulbere și explozibile, apoi depozitul de lemne, câteva sute de vagoane, depozitul de echipament, furaj etc. Dezastrul putea deveni și mai îngrozitor, dacă exploda și marele depozit de munițiuni, situat la 2 km de pirotehnie și în care se aflau depozitate 2600 vagoane de munițiuni. Cauza focului n'a fost încă stabilită. Se presupune, că s'a iscat dela o scânteie a unei locomotive ce manevra. Alții iarăși cred, că ar fi o mână criminală la mijloc.

Este adevărat, că pagubele sunt incalculabile, dar aceasta nu prezintă încă un dezastru în ceea ce privește apărarea țării, căci depozitul incendiat este numai unul dintre cele ce le posedă armata.

Un tanc uriaș. „Le Temps” anunță că în Franța s'au făcut experiențe cu un car de război gigantic având o greutate de 600 tone și transportând artilerie ușoară și grea. Acest car blindat costă șase milioane.

Ziarul francez crede că, acest tanc gigantic va fi principalul instrument de luptă pe uscat într'un viitor război.

O republică sovietică evreiască. Ziarul „Neue Freie Presse” primește din Reval știrea, că marile organizații evreiești din Rusia și străinătate se ocupă cu planul de a înființa în Ucraina o republică sovietică evreiască. În scopul acesta s'ar fi început deja colonizarea cu elemente evreiești în Ucraina. În cursul acestei luni va avea loc la Paris o întrunire a delegațiilor mai multor organizații evreiești, cari se vor ocupa cu această chestiune.

Bolșevicii ruși închiriază camere mobilat
în fostele palate imperiale Presa sovietică publică un anunț pentru închirierea de apartamente și camere mobilat în timpul sezonului de vară, în fostele palate și castele imperiale din Peterhof, Gașina și Tarskoeselo. Chiria variază între 20—60 ruble aur.

Bibliografie.

A apărut:

„Renașterea”, revistă de cultură religioasă de sub patronajul P. S. Episcop Vartolomei. Anul III, nr. 5. (Maiu 1924). Craiova. Abonament anual: 80 Lei.

„Cultura Creștină”, revistă lunară. Anul XIII, nr. 5. (Maiu 1924). Blaj. Abonament anual: 100 Lei.

„Ramuri — Drum drept”, apare sub direcțiunea dlui N. Iorga. Anul XVIII, nr. 10 (15. Maiu) Craiova. Abonament anual: 100 Lei.

„Revista Economică”, numărul jubilar de 25 ani. Cuprinsul: Constantin Pop: Trecutul și activitatea „Revistei Economice” în primii 25 ani de viață. D. Rafiu: Amintiri din trecutul vieții noastre economice. Vasile Vlaicu: Un sfert de veac din viața bancară a Românilor ardeleni și bănățeni. Ion I. Lăpedatu: La chestiunea finanțelor țării. Sabin Cioranu: Conto-curent (studiu complet). Vasile Vlaicu: Evidența comerșanților, industriașilor, meseriașilor și altor profesioniști români. Dr. Ion Lupăș: Contribuția țărănimii noastre la naționalizarea industriei. Emil A. Chiffa: Ceva din industria noastră textilă. Câteva case de industrie și comerț ale Românilor ardeleni. Se poate comanda dela administrația revistei: Cluj, Piața Cuza Vodă nr. 16. Prețul: 60 Lei.

„Cosinzeana”, revistă ilustrată. Anul VIII, nr. 9—10 (15. Maiu 1924). Cluj. Abonament anual: 180 Lei.

„Grafica Română”, revistă pentru dezvoltarea artelor grafice române. Apare lunar. Anul II, nr. 15—16 (Martie-Aprilie 1924). Craiova. Abonament anual: ?

Publicațiune de licitație.

În baza încuviințării Ven. Consistor diecezan ort. român din Caransebeș ddto 29 Martie 1924, st. v. Nr. 1557 E. ex. 1914., se escrie licitație publică cu oferte închise pentru darea în întreprindere a zidirei bisericei ortodoxe române din Deliblată.

Licitația se va ținea Duminecă, la 8 Iunie 1924 st. n., la orele 4. p. m., în casa bisericei din Deliblată.

Suma preliminară este 1.200.000 Dinari. Ofertele sigilate se vor înainta până la 5 Iunie 1924, st. n., orele 5 p. m., la oficiul parohial ort. r. m. din Deliblată.

La deschiderea ofertelor vor putea lua parte și vor semna procesul verbal de licitație și ofertanții sau reprezentanții lor.

Ofertele întârziate sau telegrafice nu se vor lua în considerare.

Fiecare ofertant va depune deodată cu ofertul, la epitropia bisericii 50.000 Dinari, adică cincizeci mii Dinari, vadiu în numărar sau în efecte garantate de stat.

Acest vadiu întreprinzătorul îl va întregi înainte de încheierea contractului la 6% după suma oferită, drept garanță definitivă.

Comuna bisericească își rezervă dreptul de a preferi pe acel întreprinzător, în care are mai multă încredere.

Planurile, devizul și condițiunile generale se pot vedea zilnic la oficiul parohial ortodox român din Deliblată.

Deliblată, din ședința comitetului parohial ortodox român, ținută la 25. Aprilie 1924, st. n.

Sava Guțu

președinte.

3—3

Virgil Mihailoviciu

inv. notar.

Cornel Jurca

paroh ort. Rom.

Nr. 187/exec. 1924.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor al judecătoriei de ocol din Caransebeș, în sensul §-lui 102 art. de lege, LX din 1881 și în sensul §-lui 19 art. de lege XLI din 1908, prin aceasta publică, că în urma decizului Judecătoriei de ocol din Caransebeș de sub Nr. 2837/1923 efectuându-se execuțiunea, la 14 Martie 1924 în favorul următorului Aladar Goldstein reprez. prin avocatul Dr. Iacob Déri contra următorului pentru suma de 3000 Lei — bani capital și adese mișcătoarele cuprinse și supracuprinse, cari s'au prețuit în 4700 Lei — bani și anume: Diferite obiecte de casă se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma decizului Nr. 2387/1923 G. a Judecătoriei de ocol Caransebeș, pentru încasarea pretensiunii de 3000 Lei — bani capital, cu 6% interese din 24 Sept. 1923 și ispedele de 1624 Lei 06 bani staverite până în prezent, se fixează termenul de licitație pe ziua de 7-a Iunie 1924 la orele 4 p. m. în comuna Caransebeș la locuința executorului și toți aceia, cari au voie de a cumpăra, sunt invitați cu aceea observare, că mișcătoarele de sus în sensul art. de lege LX. din 1881: §-ul 107, 108 se vor vinde celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de stingare.

Întrucât mișcătoarele licitande s'au cuprins și supracuprins din partea altor creditori și aceștia și-au câștigat dreptul de acoperire asupra licitației în sensul §-lui 120 a legii LX. din 1881: se va efectui și în favorul acestora.

Caransebeș, la 15-lea Maiu 1924.

Mihail Guran
executor jud. reg.

LA LIBRĂRIA DIECEZANĂ

se află următoarele cărți

de

Dr. PETRU BARBU

Cărți de Religione pentru școlile primare:

Istorieare religioase-morale.

Istorieare biblice.

Istorieare bisericești.

Catihismul.

Cărți de Religione pentru școlile secundare:

Istoria Testamentului vechiu.

Istoria Testamentului nou.

Istoria bisericească.

Învățătura bisericii creștine ortodoxe: Dogmele,

Morala și Liturgica bisericii.

Carte de Rugăciuni și Cântări bisericești întoc-

mită și tipărită întâia oară cu binecuvântarea Fericitului Preasfințit Episcop Nicolae Popea.

Elemente de Catihetică sau Metodica Religiei. Ed. II.

Arad 1915.

Școala modernă și Religionea la noi. Caransebeș, 1916.

Un cuvânt la reformarea învățământului religios. Caransebeș, 1922.

Catehizarea în școlile primare — Cum aș catihiza eu?

Caransebeș, 1923.

Isus Hristos, Vieța Mântuitorului lumii istorisită cu

cuvintele Sfintei Scripturi. Edițiunea III, București, 1916.

La Tipografia și Librăria Diecezană, Caransebeș

au sosit diferite obiecte bisericești:

cădelnițe, candelă, potire, discuri, stelute, sfeșnice, etc.